

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 34097
Nom: Farmacoteràpia
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1201 - Grau en Farmàcia	Facultat de Farmàcia i Ciències de L'alimentació	5	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1201 - Grau en Farmàcia	Farmacoteràpia	OPTATIVA

COORDINACIÓ

PIQUERAS RUIZ LAURA

NOGUERA ROMERO MARIA ANTONIA

RESUM

Assignatura orientada a proporcionar a l'estudiant una visió global de com aplicar els principis de l'ús racional del medicament a la pràctica assistencial. Es tracta d'una assignatura eminentment pràctica que permetrà a l'estudiant familiaritzar-se amb l'ús del medicament en l'entorn del farmacèutic, per la qual cosa suposa un complement pràctic a la formació adquirida en les distintes matèries troncal incloses en les ciències farmacològiques.

Els objectius de l'assignatura són:

- Conèixer l'adequació de la utilització dels medicaments.
- Desenvolupar les habilitats necessàries per a realitzar una gestió eficient dels recursos farmacoterapèutics en l'àmbit assistencial.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana haver cursat les matèries: Fisiopatologia, Bioquímica, Biofarmàcia i Farmacocinètica i Farmacologia. Es recomana haver cursat les matèries: Fisiopatologia, Bioquímica, Biofarmàcia i Farmacocinètica i Farmacologia.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1201 - Grau en Farmàcia

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Adquirir la capacitat de detectar i resoldre les mancances d'informació que presenta el pacient respecte als problemes de salut i/o a l'ús dels medicaments.

Aplicar els coneixements en situacions clíniques per a emetre consell terapèutic i participar en la presa de decisions en l'àmbit hospitalari, comunitari i atenció domiciliària.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Conèixer i comprendre, des del mateix àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Conèixer la farmacoteràpia més adequada a cada situació clínica i que es puga aplicar amb la màxima evidència científica, aplicant les guies clíniques.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que responguen a demandes socials, tenint en compte com a referent els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Desenvolupar habilitats de comunicació i informació, tant orals com escrites, per a tractar amb pacients i altres professionals de la salut al centre on s'exercisca l'activitat professional. Promoure les capacitats de treball i col·laboració en equips mul

Desenvolupar habilitats per a actualitzar els coneixements i emprendre estudis posteriors, incloent-hi l'especialització farmacèutica, la investigació científica i desenvolupament tecnològic, i la docència.

Intervenir en les activitats de promoció de la salut, prevenció de malaltia, en l'àmbit individual, familiar i comunitari; amb una visió integral i multiprofessional del procés salut-malaltia.

Mòdul: Medicina i Farmacologia. Adquirir les habilitats necessàries per a poder donar consell terapèutic en farmacoteràpia i dietoteràpia, així com consell nutricional i alimentari als usuaris dels establiments en els

què es done servei.

Posseir i comprendre els coneixements en les diferents àrees d'estudi incloses en la formació del farmacèutic/a.

Promoure l'ús racional dels medicaments i productes sanitaris.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a respondre a les diverses necessitats professionals i socials.

Reconèixer les pròpies limitacions i la necessitat de mantenir i actualitzar la competència professional, i donar especial importància a l'autoaprenentatge de nous coneixements basant-se en l'evidència científica disponible.

Reforçar l'adquisició de les competències generals del pla d'estudis.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Saber interpretar, valorar i comunicar dades rellevants en els diferents vessants de l'activitat farmacèutica, usant les tecnologies de la informació i la comunicació.

Saber localitzar i avaluar dades clíniques dels medicaments per a proporcionar informació adequada, tant a professionals de la salut com a pacients.

Saber protocol·litzar el servei assistencial del farmacèutic, amb la finalitat de garantir l'ús efectiu i segur dels medicaments.

Ser capaç d'interpretar dades rellevants.

Ser capaç de transmetre idees, analitzar problemes i resoldre'ls amb esperit crític, adquirint habilitats de treball en equip i assumint-ne el lideratge quan calga.

Ser capaç de transmetre idees, problemes i solucions.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Principis bàsics de la Farmacoteràpia

Tema 1. Introducció. Conceptes generals. Bioètica.

Tema 2. Ús Racional del medicament.

Tema 3. Aspectes sociològics de la utilització de medicaments.

Tema 4. Medicina basada en l'evidència. Informació i selecció de medicaments.

Tema 5. Guies Farmacoterapèutiques. Guies de pràctica clínica.

2. Estratègies Farmacoterapèutiques

Seminari 1. Estratègies farmacoterapèutiques dels processos inflamatoris i dolorosos.

Seminari 2. Farmacoteràpia de les malalties respiratòries.

Seminari 3. Farmacoteràpia dels problemes gastrointestinals.

Seminari 4. Farmacoteràpia de l'obesitat i la diabetes.

Seminari 5. Farmacoteràpia dels trastorns cardiovasculars.

Seminari 6. Farmacoteràpia de trastorns tiroïdes.

Seminari 7. Farmacoteràpia de l'osteoporosi i altres alteracions hormonals.

Seminari 8. Farmacoteràpia dels trastorns neurodegeneratius i motors.

Seminari 9. Farmacoteràpia dels trastorns del comportament i del son.

Seminari 10. Recomanacions per a la utilització d'antiinfecciosos.

3. Ferramentes per a interpretar estratègies farmacoterapèutiques

Pràctica 1. Lectura crítica de la informació sobre medicaments.

Pràctica 2. Interpretació de guies clíniques per a diferents patologies.

Pràctica 3. Criteris per a l'elaboració de guies farmacoterapèutiques.

Pràctica 4. Anàlisi de casos reals

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	2,00
Teoria	9,00
Seminari	25,00
Laboratori	9,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	10,00
Estudi i treball autònom	15,00
Preparació de classes	12,50
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00
Resolució de casos pràctics	20,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

Classes magistrals (Unidad temàtica I). Destinades a l'obtenció dels coneixements bàsics de Farmacoteràpia i Ús Racional del Medicament (Competències: 1, 7, 9-11). S'utilitzarà el mètode dogmàtic combinat amb el mètode heurístic, per a la presentació dels conceptes fonamentals i els continguts més rellevants de l'assignatura, utilitzant els mitjans audiovisuals necessaris per al seu desenvolupament. Prèviament a les classes teòriques els estudiants disposaran en la plataforma de suport a la docència "Aula Virtual" de la informació bibliogràfica i el material audiovisual, proporcionat pel professor. En total es realitzaran 5 sessions d'una hora.

Seminaris de resolució de problemes assistencials (Unidad temàtica II). S'aplica el mètode del "aprenentatge basat en problemes" en l'ensenyança de la farmacoteràpia orientada a l'exercici professional del farmacèutic en a l'àmbit assistencial (Competències: 1-12). L'estudiant disposa del material docent proporcionat pel professor en l'Aula virtual (Farmacoteràpia de les diferents patologies i guies clíniques). Es proposen diferents problemes/casos clínics, representatius de la farmacoteràpia de les distintes patologies a estudiar, per a ser resolts pels estudiants i, posteriorment, discutits en sessions presencials amb la supervisió del professor, la qual cosa implicarà una participació activa de l'estudiant. Es realitzaran un total de 25 sessions d'1 hora de duració.

Classes pràctiques en aula d'informàtica (Unitat temàtica III). Es durà a terme un treball d'utilització de medicaments en la pràctica clínica real. El realitzaran els estudiants en grups de 5-6, mitjaçant enquestes d'utilització de medicaments, anàlisi i avaluació farmacoterapèutica de les dades obtingudes en aquestes enquestes i presentació oral del treball al finalitzar les pràctiques (Competències: 1-12). En total es realitzaran 3 sessions de 3 hores.

Tutories. Les tutories s'organitzen en grups reduïts d'estudiants, segons el calendari establert. En elles, el professor plantejarà de forma individual o col·lectiva qüestions específiques de major complexitat a les resoltes en els seminaris ordinaris segons les necessitats dels estudiants. Així mateix, les tutories serviran per a resoldre els dubtes que hagen pogut sorgir al llarg de les classes teòriques i per a assessorar els estudiants sobre les estratègies que s'ha de seguir per a evitar les dificultats que se'ls puguin presentar. En total es realitzaran 2 sessions de 1 hora.

És de destacar que les competències i els resultats d'aprenentatge a assolir en aquesta assignatura, així com la metodologia docent utilitzada, especialment en els seminaris i les pràctiques, integren els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) promoguts per les Nacions Unides (Agenda 2030). Entre ells, és important destacar l'Ús Racional de l'Medicament i la promoció de la Salut Comunitària (Objectiu 3: Salut i Benestar) i l'Educació de Qualitat (Objectiu 4).

AVALUACIÓ

En l'avaluació de l'aprenentatge es consideraran tots els aspectes exposats en l'apartat de metodologia d'aquesta guia:

20% de la qualificació: procedirà de l'avaluació de les qüestions realitzades durant el desenvolupament dels seminaris.

20% de la qualificació: procedirà de la nota de pràctiques. Es valorarà a través de l'avaluació contínua i per mitjà de qüestionaris al finalitzar les sessions pràctiques. En cas de no aprovar l'assignatura en el curs en què s'hagen realitzat, només es mantindrà l'avaluació obtinguda per al curs següent.

15% de la qualificació: procedirà de l'avaluació contínua basada en la resolució de qüestions de forma individual a l'aula (10%) i l'avaluació de les tutories (5%)

45% de la qualificació: procedirà de l'Examen final, que inclou:

- Proves objectives basades en preguntes curtes o de resposta múltiple (10%).

-Anàlisi i resolució d'un problema farmacoterapèutic (35%)

És requisit imprescindible per a poder aprovar l'assignatura haver realitzat i aprovat les pràctiques i l'examen teòric.

Cal recordar que les PRÀCTIQUES són d'ASSISTÈNCIA OBLIGATÒRIA i per tant, NO RECUPERABLES, d'acord amb allò establert a l'article 6.5 del Reglament d'Avaluació i Qualificació de la UV per a títols de Grau i Màster. En cas que, per causa justificada, no s'hi pugui assistir, s'haurà de comunicar amb l'antelació suficient. D'aquesta manera, el responsable de l'assignatura podrà assignar a l'estudiant una sessió a un altre grup.

D'acord amb les directrius de la CAT de Farmàcia (14 Maig 2012), aquells estudiants que no es presenten a l'examen de teoria però han participat i tenen nota en alguna/es de les activitats docents realitzades (seminaris, laboratori, aula informàtica, tutories, etc.) seran qualificats com a NO PRESENTATS a la primera convocatòria, però si segueixen sense presentar-se a l'examen de teoria, la qualificació final que apareixerà en segona convocatòria tindrà en compte les notes obtingudes a les diferents activitats i, en conseqüència podrà aparèixer com a SUSPENS.

La còpia o plagi manifest de qualsevol tasca de l'avaluació suposarà la impossibilitat de superar l'assignatura, sotmetent-se seguidament als procediments disciplinaris oportuns. S'ha de tenir en compte que, d'acord amb l'article 13. d) de l'Estatut de l'Estudiant Universitari (RD 1791/2010, de 30 de desembre), és deure un estudiant abstenir-se en la utilització o cooperació en procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es realitzen o en documents oficials de la universitat.

Davant pràctiques fraudulentes es procedirà segons allò establert pel "**Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes a la Universitat de València**" (ACGUV 123/2020): <https://www.uv.es/sgeneral/Protocolos/C83.pdf>

BIBLIOGRAFIA

- Baños J, Farré M. Principios de Farmacología Clínica.. Masson, 2002
- Baxter k. Stockley. Interacciones farmacológicas. 3ª ed. Pharma ed. 2009
- Belon JP. Consejos en la farmacia. 2ª ed. Masson, 2002
- Bertrand P, Agostinucci JM, Aimeur A, Atención primaria en la oficina de farmacia. Ars Galenica. 2002
- Brunton LL, Knollmann B. Goodman & Gilman- Las bases Farmacológicas de la Terapéutica. 14ª ed., Mc Graw-Hill Interamericana, 2023.
- Katzung BG, Vanderah TW. Farmacología básica y clínica. 15ª ed. McGraw, 2020.
- Florez J (editor), Armijo JA, Mediavilla A. Farmacología humana 6ª ed Elsevier Masson, 2013
- Herrera J. Manual de Farmacia Clínica y Atención Farmacéutica. Elsevier. 2003.
- López AC, Moreno L, Villagrasa V. Manual de Farmacología. Guía para el uso racional del medicamento. 2ª ed. Elsevier. 2010
- Lorenzo P, Moreno A, Leza CJ, Lizasoain I, Moro MA, Portolés A. Velázquez-Farmacología Básica y Clínica. 19ª ed. Med. Panamericana 2022
- Golan DE, Armstrong EJ, Armstrong AW. Principios de Farmacología: Bases fisiopatológicas del tratamiento farmacológico. 4ª ed. Wolters Kluwer 2017
- Ritter JM, Rang HP, Dale MM. Farmacología. 10ª ed. Elsevier, 2024.
- Rodes J, Carne X. Manual de Terapéutica Médica. Elsevier Masson. 2002
- Stevens CW. Brenner and Stevens, Farmacología Básica. 6ª ed. Elsevier 2023
- Waldman S, Terzic A. Farmacología y terapéutica: principios para la práctica. Manual Moderno, 2010

- Catálogo de especialidades farmacéuticas. Consejo General de Colegios Oficiales de Farmacéuticos. 2014
- VVAA. Medimecum 2023: Guía de terapia farmacológica. 28ª ed. Springer Healthcare 2023
- The Merck Index. Online. <https://merckindex.rsc.org/>
- Porter RE (editor). The Merck Manual of Diagnosis and and Therapy 20ª edición, Elsevier, 2018
- Guía de la Buena Prescripción. OMS, 1998
- Vilaseca J, Espinás J, Fluixá C. Guía terapéutica en Atención Primaria. 8ª ed. SEMFYC, 2022
- Agencia Española del Medicamento y Productos Sanitarios. <https://www.aemps.gob.es/>
- Base de Datos PubMed. U.S. National Library of Medicine and the National Institutes of Health. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
- Fundació Institut Català de Farmacologia. <https://portal.guiasalud.es/>
- Cochrane Library. Biblioteca Cochrane Plus www.cochrane.org